

УДК 378.4:631.1(477)

РОЛЬ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Шаповалов Богдан Юрійович,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: Розглянуто ключові аспекти впливу освіти на підготовку молоді для успішної кар'єри в аграрному секторі. Надано аналіз основним напрямкам навчання, які сприяють підвищенню конкурентоспроможності сільського господарства. Досліджено інноваційні підходи до навчання, які можуть допомогти молодим спеціалістам бути успішними у галузі аграрного сектору.

Ключові слова: аграрний сектор, інноваційні методи навчання, дистанційне навчання

Аграрний сектор України завжди відігравав важливу роль в економіці країни. Зараз, в умовах війни, його значення зросло ще більше. Адже війна не лише завдала значної шкоди аграрній інфраструктурі, а й призвела до відтоку кадрів, зокрема молоді. Тому роль освіти та підготовки молоді у формуванні конкурентоспроможності аграрного сектору в Україні в умовах війни стає все більш важливою. Вища освіта в галузі сільського господарства забезпечує підготовку спеціалістів з управління агробізнесом, розробки новітніх технологій та наукових досліджень, необхідних для розвитку галузі в умовах війни.[1]

Виклики, з якими стикається аграрний сектор України в умовах воєнних дій:

Виклик	Опис	Статистика
Руйнування аграрної інфраструктури	Склади, елеватори, сільськогосподарська техніка	30% аграрної інфраструктури зруйновано
Зменшення площ посівів	Окупація та забруднення земель	Озимими культурами засіяно на 20% менше площ
Відтік кадрів	Молодь працездатного віку	7 мільйонів людей покинули Україну
Зростання цін	Пальне, добрива, запчастини	Зростання на 20-50%
Логістичні проблеми	Блокування портів, пошкодження доріг	Збитки на 10 мільярдів доларів

Війна в Україні кинула серйозні виклики аграрному сектору країни, які можуть мати значні наслідки. Зниження площ посівів через окупацію та забруднення земель, а також нестача ресурсів, віщують падіння обсягів виробництва. Цей фактор, в поєднанні з блокуванням експорту, може призвести до зростання цін на аграрну продукцію, а в гіршому випадку – до продовольчої кризи. Руйнування складів, елеваторів та сільськогосподарської техніки веде до втрати робочих місць, зниження експортного потенціалу та загального старіння

аграрного сектору. Відтік молодих кадрів за кордон лише посилює цю проблему. Низький рівень освіти та кваліфікації робочої сили може призвести до обмеження використання новітніх технологій та інновацій у сільському господарстві. Це може сповільнити розвиток галузі та ускладнити конкуренцію на міжнародному ринку. Війна також несе з собою екологічні ризики, такі як забруднення земель та зниження родючості ґрунтів. Зміна клімату додатково ускладнює ситуацію. Всі ці фактори в комплексі можуть призвести до дестабілізації економіки України, зниження ВВП, зростання безробіття та втрати продовольчого суверенітету. Однак, важливо пам'ятати, що наслідки цих викликів не є фатальними. Завдяки спільним зусиллям уряду, аграрного бізнесу та міжнародної спільноти, Україна може подолати їх.[2] Підтримка аграрних виробників, відновлення аграрної інфраструктури, стимулювання експорту та підготовка кваліфікованих кадрів – ось лише деякі з необхідних заходів. Розробка та впровадження інноваційних технологій, а також співпраця з міжнародними організаціями можуть дати Україні шанс не лише зберегти, а й зміцнити свій потенціал як одного з провідних світових експортерів аграрної продукції. Важливо розуміти, що війна – це не лише руйнування, але й можливість для змін. Україна може скористатися цією можливістю, щоб модернізувати свій аграрний сектор, зробити його більш стійким до викликів та конкурентоспроможним на світовому ринку. Подолання цих викликів потребуватиме значних зусиль та ресурсів, але воно того варте. Адже від стану аграрного сектору залежить не лише продовольча безпека України, а й її економічне та соціальне благополуччя. Умови війни вимагають від освітніх закладів впровадження інноваційних методів навчання, які дозволяють максимально ефективно підготувати молодь до роботи в аграрному секторі. Кілька прикладів інноваційних методів навчання:

- **Використання дистанційного навчання та онлайн-платформ:**

- Україна має розвинену мережу Інтернету, що дозволяє використовувати онлайн-платформи для навчання, такі як Moodle, Google Classroom, або платформи від національних університетів.

- Розробка власних онлайн-курсів з аграрних наук та технологій для студентів, які можуть навчатися дистанційно, незалежно від місця проживання.

- **Симуляційні тренажери для навчання на сільськогосподарських об'єктах:**

- Використання сучасних симуляційних тренажерів, які дозволяють студентам вивчати аграрні процеси, такі як обробка землі, вирощування рослин чи управління технікою, безпосередньо на території університету. Наприклад, "сільський фермерський симулятор" або "тепличний симулятор" можуть надати студентам практичний досвід без необхідності виїзду на сільськогосподарські об'єкти.

- **Проектно-орієнтоване навчання:**

- Впровадження проектних курсів з аграрних наук, де студенти працюють над реальними проектами в сфері сільського господарства, включаючи створення бізнес-планів, дослідження ринків, аналіз технологічних новинок тощо.

- Співпраця з місцевими аграрними підприємствами та фермами для проведення спільних проектів та стажувань для студентів.

Уряд та міжнародні організації також можуть створити програми та ініціативи для залучення молоді до відновлення сільського господарства на постраждалих територіях. Це може бути організація волонтерських груп, які надають допомогу фермерам у відновленні пошкоджених угідь та інфраструктури.[3]

Роль освіти та підготовки молоді в Україні у формуванні конкурентоспроможності аграрного сектору є важливою та невід'ємною складовою сучасного розвитку. Освічена та кваліфікована молодь має потенціал стати двигуном інновацій та прогресу в сільському господарстві, забезпечуючи перехід до більш ефективних методів виробництва, управління та маркетингу. Інвестиції в освіту та підготовку молоді дозволять забезпечити аграрний сектор висококваліфікованими кадрами, здатними ефективно використовувати новітні технології, розвивати інноваційні підходи та впроваджувати сучасні методи управління. Крім того, підготовка молоді сприятиме створенню стабільної та стійкої основи для подальшого розвитку аграрного сектору, що є ключовим фактором забезпечення продовольчої безпеки та економічного зростання країни. Таким чином, інвестиції в освіту та підготовку молоді в сільському господарстві України є стратегічно важливими для створення конкурентоспроможного аграрного сектору, здатного відповісти на виклики сучасності та забезпечити стійкий розвиток країни в умовах глобальної конкуренції.

Список використаних джерел:

1. Галанець В.В. Необхідність забезпечення державної підтримки аграрного сектору економіки у воєнних умовах. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2 (Лип 2022), 42-48. URL:<https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.6>.

2. Міністерство аграрної політики та продовольства України: URL:<https://minagro.gov.ua/>

3. Розвиток освіти в аграрних коледжах // Agroexpert. – 2018. – № 5. – С. 115–117.

Key aspects: agricultural sector, innovative teaching methods, distance learning

Abstract: The key aspects of the impact of education on the preparation of youth for a successful career in the agricultural sector are considered. An analysis of the main directions of education that contribute to increasing the competitiveness of agriculture is provided. Innovative approaches to education that can help young specialists succeed in the agricultural sector are explored.

Науковий керівник:

Гусенко А.А.,

старший викладач

кафедри публічного управління та адміністрування
і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет